

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 225 | Tarih 7-13 Ekim

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 57 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

9 Ekim: Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Gülen hareketi ile bağlantılı oldukları iddiasıyla aralarında muvazzaf ve eski subaylar ile eski askeri öğrencilerin de bulunduğu 39 kişi hakkında gözaltı kararı verdi.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

8 Ekim: Türk polisi Ankara'da, hükümetin koyduğu yasağa rağmen Türkiye'nin İsrail ile ticaret yapmaya devam etmesini protesto eden 20 göstericiyi gözaltına aldı.

10 Ekim: İstanbul'da Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsü önünde iki kadının öldürülmesini protesto eden göstericilere polis müdahale etti ve beş öğrenciyi "Cumhurbaşkanı'na hakaret" suçlamasıyla gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

9 Ekim: Bir Türk mahkemesi, platformdaki istismar ve taciz raporlarının ardından çocukların güvenliğine ilişkin endişeler nedeniyle Discord'a erişimi yasakladı.

11 Ekim: Türk mahkemeleri her geçen gün daha fazla gazeteciye hapis cezası vermeye devam ederken, Avrupa Parlamentosu Türkiye'deki insan hakları sorunlarına ilişkin bir karar kabul ederek, ülkedeki demokratik standartların giderek kötüleşmesinden ve bağımsız gazetecilerin, aktivistlerin ve muhalefet üyelerinin hedef alınmasından duyduğu derin endişeyi dile getirdi.

11 Ekim: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Facebook paylaşımında Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret ettiği gerekçesiyle mahkum edilen Kürt müzisyen Hozan Cané'nin ifade özgürlüğü hakkının Türkiye tarafından ihlal edildiğine hükmederek tazminat ödenmesine karar verdi.

KÜRT AZINLIK

9 Ekim: Kültür ve Turizm Bakanlığı, "Rojbaş" adlı Kürtçe filmin ülke genelindeki sinemalarda gösterilmesine "ticari dolaşıma uygun olmadığı" gerekçesiyle izin vermedi.

9 Ekim: Bir Türk mahkemesi, sosyal medya paylaşımları nedeniyle Kürt gazeteci Melek Avcı hakkında terör propagandası yapmak suçundan hazırlanan iddianameyi kabul etti.

9 Ekim: Siirt'in Kurtalan ilçesinde, aralarında Belediye Eş Başkanı Sadiye Aktin, DEM Parti İlçe Eş Başkanı Saliha Sak ve DBP İlçe Eş Başkanı Sultan Yorulmaz'ın da bulunduğu beş kişi, tutuklanmalarına gerekçe olarak gösterilen bir aile ziyareti sebebiyle gözaltına alındı.

10 Ekim: Yargıtay, 2019 yılında görevden alınan ve terörle ilgili suçlamalarla yargılanan eski Diyarbakır belediye başkanı Adnan Selçuk Mızraklı'ya verilen dokuz yıldan fazla hapis cezasını onadı.

11 Ekim: Kürt gazeteci Serhildan Andan Amed'de (Diyarbakır) terörle mücadele polisleri tarafından gözaltına alındı, ancak gözaltı gerekçesi resmi olarak açıklanmadı.

11 Ekim: Antep'te Antep'te DEM Parti ve DBP eş başkanları Mustafa Tuç, Mehmet Özkan ve Müslüm Denizhan araçlarıyla seyahat ederken polis tarafından gözaltına alındı ve sorgulanmak üzere Terörle Mücadele Şubesi'ne götürüldü.

DİĞER AZINLIKLAR

10 Ekim: İzmir'deki iki tarihi sinagog, Gazze savaşının ardından yükselen tansiyonun ortasında, kapılarına sprey boyalarla semboller ve mesajlar yazılarak tahrip edildi.

CEZAEVİ KOŞULLARI

10 Ekim: İzmir Kırıklar 2 No'lu F Tipi Cezaevi'nde yetkililer, mahpusların iç çamaşırı, çorap, havlu ve bir müzik aleti gibi kişisel eşyalarına el koymuş, hücre aramaları sırasında kişisel notlara ve incelenen kitaplara el koymuş ve el konulan eşyaları iade etmemiştir.

11 Ekim: Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, Türkiye'deki cezaevlerinde 706 çocuğun anneleriyle birlikte yaşadığını açıkladı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

11 Ekim: Mersin'de mülteci olarak yaşayan Hüseyin Azuz, işyerinde namaz kılariken ırkçı bir saldırı sonucu öldürüldü. İsimleri bilinmeyen diğer iki mülteci de aynı

saldırıda yaralandı ve daha sonra bir sınır dışı merkezine götürüldü.

13 Ekim: Lighthouse tarafından hazırlanan bir rapora göre Türkiye, AB fonlarını kullanarak kurduğu sistemde mültecileri geri gönderme merkezlerinde tutuyor ve birçoğunu, işkence riskine rağmen, Suriye ve Afganistan dahil olmak üzere kendi ülkelerine zorla geri gönderiyor.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

9 Ekim: İzmir Kırıklar 1 No'lu F Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan Cem Dursun'un vefat eden babasının cenazesine katılabilmesi için cezaevi yetkilileri tarafından 150.000 TL ödemesi istendiği bildirildi.

9 Ekim: Elazığ 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tutuklu bulunan Serdar Şitilay'ın tahliyesi dördüncü kez ertelendi ve Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu, Şitilay'ın topluma yeniden uyum sağlayabileceğine ilişkin endişeleri gerekçe göstererek tutukluluk süresini altı ay uzattı.

10 Ekim: İzmir Kırıklar 2 No'lu F Tipi Cezaevi'nde tutulan ve akciğer kanseri teşhisi konulan Mazlum Alan'ın cezaevi koşullarında gerekli tedaviye erişemediği bildirildi.

KADIN HAKLARI

11 Ekim: İzmir'in Konak ilçesinde, Suriyeli iki trans kadının bir grup tarafından transfobik saldırıya uğradığı ve vücutlarının çeşitli yerlerinde yaralanmalar meydana geldiği bildirildi.